

Millist õigust kohaldatakse? - Poola

Juhime tähelepanu sellele, et käesoleva lehekülje [pl](#) originaalkeelset versiooni on hiljuti muudetud. Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

SISUKORD

- 1 Kehtivate õigusnormide allikad
  - 1.1 Riigi õigusnormid
  - 1.2 Mitmepoolsed rahvusvahelised konventsioonid
  - 1.3 Peamised kahepoolsed konventsioonid
- 2 Kollisiooninormide rakendamine
  - 2.1 Kohtuniku kohustus kohaldada kollisiooninorme omal algatusel
  - 2.2 Tagasisaade ja edasiviide
  - 2.3 Kohaldatava õiguse muutumine
  - 2.4 Kollisiooninormide tavapärase kohaldamise erandid
  - 2.5 Välisriigi õiguse tõendamine
- 3 Kollisiooninormid
  - 3.1 Lepingulised kohustused ja õigusaktid
  - 3.2 Lepinguvälised kohustused
  - 3.3 Isiku õiguslik seisund ja perekonnaseisuga seotud aspektid (nimi, elukoht, teovõime)
  - 3.4 Vanema ja lapse õigussuhe, sealhulgas lapsendamine
    - 3.4.1 Vanema ja lapse õigussuhe
    - 3.4.2 Adopteerimine
  - 3.5 Abielu, kooselu, partnerlus, lahutus, lahuselu, ülalpidamiskohustus
    - 3.5.1 Abielu
    - 3.5.2 Kooselu ja partnerlus
    - 3.5.3 Lahutus ja lahuselu
    - 3.5.4 Ülalpidamiskohustus
  - 3.6 Abieluvara
  - 3.7 Testamendid ja pärimine
  - 3.8 Kinnisvara
  - 3.9 Maksejõuetus

1 Kehtivate õigusnormide allikad

1.1 Riigi õigusnormid

4. veebruari 2011. aasta rahvusvahelise eraõiguse seadus (edaspidi „PILA“; Poola Vabariigi ametlik väljaanne Dziennik Ustaw 2011/80, punkt 432, muudetud)

1.2 Mitmepoolsed rahvusvahelised konventsioonid

Kodanikuõiguste äravõtmist ja sarnaseid kaitsemeetmeid käsitlev 17. juuli 1905. aasta Haagi konventsioon

5. oktoobri 1961. aasta Haagi konventsioon testamendi vormile kohaldatava õiguse kohta

Alaealiste kaitsega seoses ametiasutuste volitusi ja kohaldatavat seadust käsitlev 5. oktoobri 1961. aasta Haagi konventsioon

4. mai 1971. aasta Haagi konventsioon liiklusõnnetuste suhtes kohaldatava õiguse kohta

Ülalpidamiskohustustele kohaldatava õiguse 2. oktoobri 1973. aasta Haagi konventsioon

19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioon

Vanemliku vastutuse ja lastekaitsemeetmetega seotud kohtualluvust, kohaldatavat seadust, tunnustamist, kohtuotsuste täitmist ja koostööd käsitlev 19. oktoobri 1996. aasta Haagi konventsioon

1.3 Peamised kahepoolsed konventsioonid

Poola on allkirjastanud mitu kahepoolset lepingut õigustoimingute kohta. Neis on sätestatud ka kollisiooninormid. Lepinguid on allkirjastatud nii ELi liikmesriikide kui ka kolmandate riikidega. Kuna õigusaktid, mis on ELi liikmesriikide jaoks kohustuslikud ja sisaldavad erinevate valdkondadega seotud kollisiooninorme, on liikmesriikide vahel sõlmitud kahepoolsete lepingute suhtes **ülimalikud**, on praktiline tähtsus põhimõtteliselt ainult kolmandate riikidega sõlmitud lepingutel.

Need on lepingud Valgevenega (26. oktoober 1994), Venemaaga (16. september 1996), Ukrainaga (24. mai 1993), Korea Rahvademokraatliku Vabariigiga (28. september 1986), Kuubaga (18. november 1982), Vietnamiga (22. märts 1993) ja õigusjärgluse korras (Jugoslaaviaga sõlmitud 6. veebruari 1960. aasta lepingu alusel) Bosnia ja Hertsegoviina, Montenegro ja Serbiaga.

2 Kollisiooninormide rakendamine

2.1 Kohtuniku kohustus kohaldada kollisiooninorme omal algatusel

Jah. Kohus kohaldab kollisiooninorme *ex officio*. Ta kohaldab *ex officio* ka välisriikide õigust, kui kollisiooninormi alusel tuleb seda konkreetses küsimuses teha.

2.2 Tagasisaade ja edasiviide

PILA artikli 5 kohaselt on Poola õiguses lubatud ainult tagasisaade.

Lõiget 1 ei kohaldata, kui kohaldatav õigus on määratud kindlaks

1) kollisiooninormiga;

2) õigustoimingu liigi alusel;

3) võttes arvesse lepingulisi kohustusi, lepinguväliseid kohustusi või ühepoolseid õigustoiminguid, mille suhtes on asjaomases seaduses ette nähtud kohaldatav õigus.

2.3 Kohaldatava õiguse muutumine

2.4 Kollisiooninormide tavapärase kohaldamise erandid

Õigussuhtega seotud kollisiooninormides sätestatud õiguse kohaldamise erandid on kehtestatud PILA artiklites 3 ja 10.

Artikli 3 lõige 1. Kui seadusega nõutakse *lex patriae* kohaldamist ja asjaomase isiku kodakondsust ei ole võimalik kindlaks määrata, isikul ei ole kodakondsust või ei ole võimalik kindlaks teha *lex patriae* sisu, kohaldatakse isiku alalise elukoha õigust ja kui tal see puudub, siis peamise elukoha riigi õigust.

Artikli 10 lõige 1. Kui õiguse kohaldamise aluseks olevaid asjaolusid ei ole võimalik kindlaks teha, kohaldatakse õigust, millega õigussuhe on kõige tihedamalt seotud. Lisaks kohaldatakse Poola õigust, kui kohaldatava välisriigi õiguse sisu ei ole võimalik mõistliku aja jooksul kindlaks teha.

PILA artiklis 67 on veel ette nähtud, et kui PILAs, eriõigusnormides, Poolas ratifitseeritud ja täidetavates rahvusvahelistes lepingutes või ELi õiguses ei ole kohaldatavat õigust sätestatud, peab õigussuhet reguleeriv õigus olema **selle riigi õigus, millega õigussuhe on kõige tihedamalt seotud.**

2.5 Välisriigi õiguse tõendamine

Kohus teeb välisriigi õiguse kindlaks ja kohaldab seda *ex officio* vastavalt Poola tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklile 1143.

3 Kollisiooninormid

3.1 Lepingulised kohustused ja õigusaktid

PILAs sätestatud asjaomased kollisiooninormid

Artikli 28 lõige 1. Lepinguliste suhete suhtes kohaldatav õigus määratakse kindlaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta määrusega (EL) nr 593/2008 lepinguliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta (Rooma I, ELT L 177, 4.7.2008, lk 6). Seda määrust kohaldatakse vajaduse korral lepinguliste kohustuste suhtes, mis on selle kohaldamisalast lõikes 1 osutatud määruse artikli 1 lõike 2 punkti j alusel välja jäetud.

PILA artikli 29 lõike 1 kohaselt reguleeritakse kindlustuslepingut Poola õigusega, kui selles on ette nähtud kindlustuskohustus.

2. Kui Euroopa Majanduspiirkonna mõne liikmesriigi õiguses, millega on kindlustuskohustus ette nähtud, nõutakse kindlustuslepingu suhtes selle liikmesriigi õiguse kohaldamist, kohaldatakse seda õigust.

Artikli 30 lõige 1. Kui arvata välja artiklis 28 viidatud määruses sätestatud juhtumid, siis ei või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi välise riigi õiguse valimine seoses lepinguga, mis on tihedalt seotud vähemalt ühe liikmesriigiga, jätta tarbijaid ilma kaitsest, mis on neile antud Poola õiguse kohaselt, millega võetakse üle järgmised direktiivid:

1) nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ, ebaõiglase tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, 21.4.1993, lk 29; EÜT poolakeelne eriväljaanne, peatükk 15, köide 2, lk 288);

2) (kehtetuks tunnistatud);

3) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiiv 1999/44/EÜ **tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta** (EÜT L 171, 7.7.1999, lk 12; EÜT poolakeelne eriväljaanne, peatükk 15, köide 4, lk 223);

4) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. septembri 2002. aasta direktiiv 2002/65/EÜ, milles käsitletakse tarbijale suunatud **finantsteenuste kaugturstust ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 90/619/EMÜ ning direktiive 97/7/EÜ ja 98/27/EÜ** (EÜT L 271, 9.10.2002, lk 16; ELT poolakeelne eriväljaanne, peatükk 6, köide 4, lk 321);

5) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta direktiiv 2008/48/EÜ, mis käsitleb tarbijakrediidilepinguid ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 87/102/EMÜ (ELT L 133, 22.5.2008, lk 66, muudetud).

2. Kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. jaanuari 2009. aasta direktiiviga 2008/122/EÜ (tarbijate kaitse kohta seoses osaaajalise kasutamise õiguse, pikaajalise puhkuse toote, edasimüügi ja vahetuslepingute teatavate aspektidega, ELT L 33, 3.2.2009, lk 10) hõlmatud lepingu suhtes kohaldatav õigus on Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi välise riigi õigus, ei või tarbijaid ilma jätta kaitsest, mis neil on Poola õiguse kohaselt, millega see direktiiv üle võetakse:

1) kui kinnisvara asub ühes liikmesriigis või

2) kui tegu on lepinguga, mis ei ole otseselt kinnisvaraga seotud, kui ettevõtja tegeleb äri- või kutsetegevusega ühes liikmesriigis või see tegevus on suunatud mis tahes viisil ühele liikmesriigile ja leping kuulub selle tegevuse hulka.

Artikkel 31. Muust väärtpaberist kui käskveksel või tšekk tulenevat kohustust reguleeritakse selle riigi õigusega, kus väärtpaber realiseeriti või emiteeriti.

Artikli 32 lõige 1. Ühepoolsest õigustoimingust tulenevat kohustust reguleeritakse toimingut sooritava poole valitud õigusega. Kui selle kohustuse mõlemad pooled on kindlaks tehtud, valitakse või muudetakse õigust või tunnistatakse see kehtetuks poolte vahelise kokkuleppe alusel.

2. Kui õigust ei ole selgesõnaliselt valitud, reguleeritakse ühepoolsest õigustoimingust tulenevat kohustust selle riigi õigusega, kus on toimingut sooritava isiku alaline elukoht või registreeritud asukoht. Kui juhtumi asjaolude põhjal on kohustus tihedamalt seotud mõne teise riigi õigusega, kohaldatakse selle riigi õigust.

...

Artikli 36 kohaselt määratakse nõuete loovutamise tagajärjed kolmandatele isikutele kindlaks selle riigi õiguse alusel, mille pädevusse loovutatud nõuded kuuluvad.

Artikkel 37. Võla ülevõtmise suhtes kohaldatav õigus on selle riigi õigus, mille pädevusse ülevõetud võlg kuulub.

Artikkel 38. Vääringu väärtuse muutuse tagajärge kohustuse summale hinnatakse kohustusele kohaldatava õiguse alusel.

3.2 Lepinguvälised kohustused

Asjaomased kollisiooninormid on sätestatud PILAs.

Artikkel 33. Muudest sündmustest kui õigustoimingutest tulenevate kohustuste suhtes kohaldatav õigus määratakse kindlaks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. juuli 2007. aasta määrusega nr 864/2007/EÜ lepinguväliste võlasuhete suhtes kohaldatava õiguse kohta („Rooma II“, ELT L 199, 31.7.2007, lk 40).

Artikkel 34. Liiklusõnnetusest tuleneva lepinguvälise tsiviilvastutuse suhtes kohaldatav õigus määratakse kindlaks 4. mai 1971. aasta Haagi konventsiooniga liiklusõnnetuste suhtes kohaldatava õiguse kohta (Poola Vabariigi ametlik väljaanne Dziennik Ustaw 2003/63, punkt 585).

Artikkel 35. Teatud riigis avalikku võimu teostavate asutuste tegevusest ja tegevusetusest tulenevat tsiviilvastutust reguleeritakse selle riigi õigusega.

3.3 Isiku õiguslik seisund ja perekonnaseisuga seotud aspektid (nimi, elukoht, teovõime)

Kollisiooninormid, mida kohaldatakse füüsilise isiku õigusseisundi suhtes

Füüsilise isiku õigus- ja teovõimet reguleeritakse tema *lex patriae*'ga (artikli 11 lõige 1).

2. Kui füüsiline isik teeb õigustoimingu oma äritegevuse raames, siis piisab sellest, et tal on teovõime nimetatud toimingu sooritamiseks selle riigi õiguse kohaselt, kus ettevõtte asub.

3. Lõikega 1 ei välistata õigustoimingu reguleeriva õiguse kohaldamist, kui sellega kehtestatakse konkreetset nõuded õigustoimingu tegemise võime kohta.

Kui leping on sõlmitud samas riigis asuvate isikute vahel, võib füüsiline isik, kes on kõnealuse riigi õiguse kohaselt teovõimeline, tugineda kooskõlas artikliga 12 piiratud teovõimele artikli 11 lõikes 1 osutatud õigusest lähtudes üksnes siis, kui teine lepingupool oli sellisest piiratud teovõimest lepingu sõlmimise ajal teadlik või ei olnud sellest sel ajal teadlik oma hooletuse tõttu.

2. Füüsiline isik, kes teeb ühepoolse õigustoimingu ja kellel on selleks teovõime selle riigi õiguse kohaselt, kus toiming tehakse, võib tugineda piiratud teovõimele artikli 11 lõikes 1 osutatud õigusest lähtudes üksnes siis, kui see ei kahjusta isikuid, kes nõuetekohase hoolikusega tegutsedes tuginesid eeldusele, et õigustoimingu teinud isikul oli selleks vajalik teovõime.

3. Kui füüsiline isik tegutseb esindaja kaudu, määratakse lõigete 1 ja 2 kohaldatavus kindlaks esindajaga seotud asjaomaste asjaolude alusel.

4. Lõikeid 1 ja 2 ei kohaldata perekonna- ja eestkoste- või pärimisõiguse valdkonna õigustoimingutele ega määrustele, mis on seotud kinnisvaraga, mis asub väljaspool õigustoimingu tegemise riiki.

Artikli 13 lõike 1 kohaselt reguleeritakse **teovõime äravõtmist** teovõimest ilma jäetava füüsilise isiku *lex patriae*'ga. Kui Poola kohus teeb otsuse välisriigi kodanikult teovõime äravõtmise kohta, kohaldatakse Poola õigust.

Artikli 14 lõikes 1 on ette nähtud *lex patriae*' kohaldamine füüsilise isiku **oletatava surma või surnuks tunnistamise** korral. Kui Poola kohus teeb otsuse välisriigi kodaniku oletatava surma või surnuks tunnistamise kohta, kohaldatakse Poola õigust.

Artikli 16 lõike 1 kohaselt reguleeritakse füüsilise isiku **isikuõigusi** tema *lex patriae*'ga.

Füüsiline isik, kelle isikuõigusi ohustatakse või rikutakse, võib nõuda kaitset selle riigi õiguse kohaselt, mille territooriumil ohustamist või rikkumist põhjustanud sündmus toimus, või selle riigi õiguse kohaselt, mille territooriumil ilmnes rikkumise tagajärg.

Kui füüsilise isiku isikuõigusi on rikutud massimeedias, reguleeritakse vastamis-, parandamisõigust või sarnast kaitsemeedet selle riigi õigusega, kus on kirjastaja või ringhäälinguorganisatsiooni registreeritud asukoht või alaline elukoht.

3.4 Vanema ja lapse õigussuhe, sealhulgas lapsendamine

3.4.1 Vanema ja lapse õigussuhe

Vanema ja lapse suhetele kohaldatavad kollisiooninormid (PILA)

Lapse põlvnemise võib tuvastada või vaidlustada lapse sünnihetke *lex patriae*' alusel (PILA artikli 55 lõige 1). Kui lapse sünnihetke *lex patriae* ei võimalda tuvastada isadust kohtumääruse alusel, reguleeritakse isaduse tuvastamist kohtumääruste alusel lapse *lex patriae*'ga ajal, kui lapse põlvnemine tuvastati. Lapse põlvnemise tunnistamist reguleeritakse lapse *lex patriae*'ga tunnistamise hetkel. Kui lapse tunnistamist ei ole selles õiguses ette nähtud, kohaldatakse lapse sünnihetke *lex patriae*'d, tingimusel et selles on niisugune tunnistamine lubatud. Eostatud, kuid veel sündimata lapse tunnistamist reguleeritakse ema *lex patriae*'ga tunnistamise hetkel.

PILA artikli 56 lõike 1 kohaselt **määratakse vanemliku vastutuse ja isikuhooldusõiguste suhtes kohaldatav õigus** vanemliku vastutuse ja lastekaitsemeetmetega seotud kohtualluvust, kohaldatavat seadust, tunnustamist, kohtuotsuste täitmist ja koostööd käsitleva 19. oktoobri 1996. aasta Haagi konventsiooniga (ELT L 151, 11.6.2008, lk 39; Poola Vabariigi ametlik väljaanne Dziennik Ustaw 2010/172, punkt 1158).

Kui laps asub elama alaliselt riiki, mis ei ole lõikes 1 osutatud konventsiooni osalisriik, määratakse selle riigi õiguse alusel tingimused, kuidas kohaldada meetmeid lapse varasemas alalise elukoha riigis.

Laste **eeskoste** suhtes kohaldatav õigus määratakse vanemliku vastutuse ja lastekaitsemeetmetega seotud kohtualluvust, kohaldatavat seadust, tunnustamist, kohtuotsuste täitmist ja koostööd käsitleva 19. oktoobri 1996. aasta Haagi konventsiooniga (PILA artikkel 59).

Kui laps asub elama alaliselt riiki, mis ei ole lõikes 1 osutatud konventsiooni osalisriik, määratakse selle riigi õiguse alusel tingimused, kuidas kohaldada lapse varasemas alalise elukoha riigis kehtestatud meetmeid.

3.4.2 Adopteerimine

PILA artikli 57 kohaselt reguleeritakse lapsendamist lapsendava vanema *lex patriae*'ga.

Abikaasade ühist lapsendamist reguleeritakse nende ühise *lex patriae*'ga. Kui abikaasadel ei ole ühist *lex patriae*'d, kohaldatakse selle riigi õigust, kus on mõlema abikaasa alaline elukoht, ja kui see ei ole samas riigis, siis selle riigi õigust, kus on mõlema abikaasa peamine elukoht. Kui abikaasade peamine elukoht ei ole samas riigis, kohaldatakse selle riigi õigust, millega mõlemad abikaasad on muul viisil tihedalt seotud.

PILA artikli 58 kohaselt ei saa lapsendada, kui ei kohaldata tulevase lapsendatava *lex patriae*'d seoses tema nõusoleku, tema seadusliku esindaja nõusoleku ja pädeva asutuse nõusolekuga, samuti lapsendamispriirangutega pärast teise riiki alaliselt elama asumist.

3.5 Abielu, kooselu, partnerlus, lahutus, lahuselu, ülalpidamiskohustus

3.5.1 Abielu

Mõlema poole **abieluvõime** määratakse kindlaks nende *lex patriae*' alusel abiellumise ajal (PILA artikkel 48).

Artikli 49 lõike 1 kohaselt reguleeritakse abielu sõlmimise vormi selle riigi õigusega, kus see sõlmitakse. Kui abielu sõlmitakse väljaspool Poolat, piisab, kui abielu sõlmimise ajal täidetakse mõlema abikaasa *lex patriae*' või mõlema abikaasa alalise või peamise elukoha järgse õiguse nõudeid.

PILA artikli 50 kohaselt kohaldatakse artiklites 48 ja 49 osutatud õigust *mutatis mutandis* abieluvõimetuse tagajärgede ja abielu sõlmimise vormi käsitlevate nõuete täitmata jätmise korral.

Abikaasade isiklike suhteid ja abieluvararežiimi reguleeritakse nende ühise *lex patriae*'ga (artikli 51 lõige 1). Kui abikaasadel ei ole ühist *lex patriae*'d, kohaldatakse selle riigi õigust, kus on mõlema abikaasa alaline elukoht ja kui see ei ole samas riigis, siis selle riigi õigust, kus on mõlema abikaasa peamine elukoht. Kui abikaasade peamine elukoht ei ole samas riigis, kohaldatakse selle riigi õigust, millega mõlemad abikaasad on muul viisil tihedalt seotud.

3.5.2 Kooselu ja partnerlus

Ei.

3.5.3 Lahutus ja lahuselu

PILA artikli 54 kohaselt reguleeritakse abielu lahutamist abikaasade ühise lex patriae'ga ajal, mil nad taotlevad abielu lahutamist. Kui abikaasadel ei ole ühist lex patriae'd, kohaldatakse selle riigi õigust, kus on mõlema abikaasa alaline elukoht sellel ajal, kui nad taotlevad abielu lahutamist, ning kui seda elukohta ei ole, kohaldatakse selle riigi õigust, kus oli abikaasade viimane ühine peamine elukoht, tingimusel et see on endiselt ühe abikaasa peamine elukoht. Poola õigust kohaldatakse, kui puuduvad asjaolud, mis võimaldaksid kohaldatava õiguse kindlaks määrata.

Eespool toodud sätteid kohaldatakse mutatis mutandis lahuselule.

3.5.4 Ülalpidamiskohustus

Artikli 63 kohaselt määratakse ülalpidamise puhul kohaldatav õigus kindlaks nõukogu 18. detsembri 2008. aasta määrusega (EÜ) nr 4/2009 kohtualluvuse, kohaldatava õiguse, kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise ning koostöö kohta ülalpidamiskohustuste küsimustes (ELT L 7, 10.1.2009, lk 1).

3.6 Abieluvara

Abikaasade isiklike suhteid ja abieluvararežiimi reguleeritakse nende ühise lex patriae'ga (artikli 51 lõige 1). Kui abikaasadel ei ole ühist lex patriae'd, kohaldatakse selle riigi õigust, kus on mõlema abikaasa alaline elukoht, ning kui see ei ole samas riigis, siis selle riigi õigust, kus on mõlema abikaasa peamine elukoht. Kui abikaasade peamine elukoht ei ole samas riigis, kohaldatakse selle riigi õigust, millega mõlemad abikaasad on muul viisil tihedalt seotud.

PILA artikli 52 lõike 1 kohaselt võivad abikaasad valida nende abieluvararežiimi suhtes kohaldatavaks õiguseks ühe abikaasa lex patriae' või selle riigi õiguse, kus on ühe abikaasa alaline või peamine elukoht. Õiguse võib valida ka enne abielu sõlmimist.

Abieluvaralepinguid reguleeritakse poolte valitud õigusega vastavalt lõikele 1. Kui õigust ei ole selgesõnaliselt valitud, reguleeritakse abieluvaralepingut lepingu allkirjastamise ajal abikaasade isiklike suhete ja abieluvararežiimi suhtes kohaldatava õigusega. Abieluvararežiimi või abieluvaralepingut reguleeriva õiguse valimisel piisab abieluvaralepingute jaoks nõutava vormi järgimisest vastavalt valitud õigusele või selle riigi õigusele, kus õigus valiti.

3.7 Testamendid ja pärimine

Pärimise suhtes kohaldatav õigus on kehtestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määruses (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist (ELT L 201, 27.7.2012, lk 107, muudetud).

3.8 Kinnisvara

PILA artikli 41 lõike 1 kohaselt reguleeritakse omandiõigust ja muid asjaõigusi selle riigi õigusega, kus asub nende õiguste ese. Omandiõiguse omandamist ja lõpetamist ning muude asjaõiguste sisu või eelisjärjekorra omandamist, lõpetamist või muutmist reguleeritakse selle riigi õigusega, kus nende õiguste ese asus ajal, kui toimus sündmus, mis tõi kaasa eespool osutatud õiguslikud tagajärjed.

3.9 Maksejõuetus

Kollisiooninormid, millega määratakse pankrotimenetluse puhul kohaldatav õigus, on sätestatud 28. veebruari 2003. aasta pankrotiseaduses (konsolideeritud tekst: Poola Vabariigi 2015. aasta ametlik väljaanne Dziennik Ustaw, punkt 233):

Pankrotiseaduse artikli 460 kohaselt kohaldatakse Poolas algatatud pankrotimenetluse suhtes Poola õigust, kui käesolevas peatükis ei ole teisiti ette nähtud.

Pankrotiseaduse artikli 461 kohaselt reguleeritakse tööd, mida töötajad teevad teises ELi liikmesriigis või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmesriigis, mis on Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osaline, nende töölepingut reguleeriva õiguse alusel.

Õigus, mille alusel määratakse kindlaks, kas konkreetne ese kujutab endast kinnisvara, on eseme asukohas kohaldatav õigus.

Teises ELi liikmesriigis või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmesriigis, mis on Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osaline, asuva kinnisvara kasutamise või ostmise lepinguid reguleeritakse selle riigi õigusega, kus kinnisvara asub.

Teises ELi liikmesriigis või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmesriigis, mis on Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osaline, asuva kinnisvaraga või registreeritud merelaevade või õhusõidukitega seotud õigusi reguleeritakse selle riigi õigusega, kus asjaomast registrit peetakse.

Pankroti väljakuulutamise ei riku nende võlausaldajate ega kolmandate isikute õigusi, kes koormavad pankrotistunud isiku vara või muud omandit, mis asub teises ELi liikmesriigis või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmesriigis, mis on Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osaline, kaasa arvatud omandi jagatud osad ja eelkõige omandi võõrandamise õigus kohustuste katmise eesmärgil või õigus katta kohustused omandist saadud kasu arvel, pandi- ja hüpoteegiõigused, õigus nõuda, et omandi vabastaksid inimesed, kes selle eest vastutavad volitatud poole tahte vastaselt, või õigus kasutada omandit selle usaldusisikuna (pankrotiseaduse artikkel 462). See kehtib isikuõiguste ja nõuete puhul, mis on kantud maa- ja hüpoteegiregistritesse ja muudesse avalikesse registritesse, mille tegevus või toimingud toovad kaasa eespool nimetatud õiguste tekke.

Pankrotiseaduse artikli 463 lõike 1 kohaselt ei lõpe müügilepingus müüjale antud omandireservatsioon pärast lepingu eseme ostjaks oleva kodumaise panga pankroti väljakuulutamist, kui pankroti väljakuulutamise ajal asus lepingu ese teises ELi liikmesriigis või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmesriigis, mis on Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osaline.

Vara võõrandava kodumaise panga pankroti väljakuulutamise ei saa olla alus müügilepingust taganemiseks, kui müügi ese anti üle enne pankroti väljakuulutamist ja see asus pankroti väljakuulutamise ajal välisriigis.

Artikli 464 kohaselt reguleeritakse nende õiguste teostamist, mille loomine, kehtimine või võõrandamine eeldab nende kandmist registrisse, aruandes avaldamist või keskodepositooriumis hoiustamist, selle riigi õigustega, kus selliseid registreid, aruandeid või hoiuseid hoitakse.

Artiklit 464 piiramata reguleeritakse tagasiostuõigust lepingulistele kohustustele kohaldatava õigusega, millega reguleeritakse õiguse tekkimise aluseks olevat lepingut.

Artiklit 464 piiramata kohaldatakse lepingulistele kohustustele kohaldatavat õigust, mis hõlmab reguleeritud turul sõlmitud tehinguid, lepingute suhtes, mis sõlmitakse reguleeritud turul tehtud tehingute raames 29. juuli 2005. aasta finantsinstrumentidega kauplemise seaduse tähenduses.

Pankrotiseaduse artiklis 467 ette nähtud tasaarvestust reguleeritakse lepingulisi kohustusi käsitleva õigusega, mis kehtib tasaarvestuslepingu suhtes.

Pankrotiseaduse artikli 467¹ kohaselt ei riku pankroti väljakuulutamise võlausaldaja õigust tasaarvestada oma võlg pankrotistunud isiku võlga, kui see on lubatud pankrotistunud isiku võla suhtes kohaldatava õiguse alusel.

Pärast pankroti väljakuulutamist sooritatud õigustoimingu (mis koosneb kinnisvara, merelaeva või õhusõiduki võõrandamisest, mis tuleb kanda registrisse) või õiguste võõrandamise (mille loomine, kehtimine või võõrandamine eeldab nende kandmist registrisse, aruandes avaldamist või keskodepositooriumis hoiustamist) täidetavust ja kehtivust reguleeritakse selle riigi õigusega, kus omand asub või kus selliseid registreid, aruandeid või hoiuseid hoitakse.

Pankrotiseaduse artikli 469 kohaselt ei kohaldata võlausaldajaid kahjustava õigustoimingu kehtetuks tunnistamist ja kehtetust käsitlevaid sätteid, kui toimingu suhtes kohaldatav õigus ei luba võlausaldajaid kahjustavaid õigustoiminguid kehtetuks tunnistada.

Pankrotiseaduse artikli 470 kohaselt hinnatakse seda, millised on pankroti väljakuulutamise tagajärjed kohtus käimas olevale menetlusele Euroopa Liidu liikmesriigis või Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni (EFTA) liikmesriigis, mis on Euroopa Majanduspiirkonna lepingu osaline, selle riigi õiguse alusel, kus menetlus käib.

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversionides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

Viimati uuendatud: 12/04/2018